

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

"הלא' והיו אנ"ש והתמימים

מדקדים

בימה לדיון בין התמימים ואנ"ש
להגברת הלימוד והעיון
בשיחות תנש"א תשנ"ב

גליון נד

דבר מלכות ש"פ בשלח תשנ"ב

תוכן

לצעוק על המתפלל 'שא שא'?! / עמ' 4

יומן מרתק מהתוועדות ש"פ בשלח תשנ"ב

אפשר כבר להתחיל לשיר / עמ' 6

הרה"ח ירון יחזקאל נאמן - משגיח בישיבה גדולה חח"ל צפת, אה"ק
מדבר על החידוש המיוחד של תפילה בעידן הגאולה

המסע ההיסטורי / עמ' 10

נקודת השיחה בשפה פשוטה ובהירה

עבודה של "אחד עשר" / עמ' 12

עיון במקורות נוספים שופך אור על הנושאים המרכזיים שבשיחה

אחד עשר. ארבעים / עמ' 14

ביאור בקצרה למושגי יסוד בשיחה

יו"ל ע"י מערכת 'מדקדקים'

שע"י תלמידי התמימים בישיבת תות"ל המרכזית

770 - בית משיח

•

יוצא לאור לקראת ש"ק פרשת בשלח תשע"ט

הגיליון הבא יצא לאור בעז"ה לקראת ש"ק פרשת יתרו

אנ"ש והתמימים מוזמנים לשלוח הערות ותגובות עד יום שלישי ט"ז שבט

לתרומות והקדשות, לתגובות, או להצטרפות לקבלת הקובץ באימייל מידי שבוע:

©medakdekim770@gmail.com • +1(540)358-5152

תמונת כ"ק אדמו"ר שליט"א - באדיבות מערכת RebbeDrive

גודל השימחה שלאחר צער הגלות

שבדוגמת מה שכתוב במרים "ותצב אחותו מרחק לדעה מה יעשה לו", כמורכן הוא בכנסת ישראל, החל מהיד' אמהות (ושלשת האבות), שהן מתייצבות להביט "מה יעשה לו" - עד מתי ועד מתי ועד מתי... כמה אפשר להחזיק את בני ישראל בגלות ("וויפל איז א שיעור האלטן אידן אין גלות")!?!...

ולכן דוקא שירתן היתה "בתפים ובמחולות", כיון שדוקא ע"י המרירות שלהן יוצאים תיכף ומיד מן הגלות, ונעשה ה"אתהפכא חשוכא לנהורא ומרירו למיתקו" - שע"י ה"מרירו" האמור מגיעים ל"מיתקו" נעלה יותר!

מנהג חב"ד: תפילה מתוך שירה

וכאן המקום לעורר אודות 'מנהג פרוע' ("א ווילדער מנהג"), שלמרות היותו "מנהג" שהונהג כבר כהנהגה וסדר קבוע הרי הוא פרוע:

ישנם כאלה, שבשעה שיהודי ניגש להתפלל לפני התיבה - הנה לא זו בלבד, שהם עצמם מתפללים בלחש דוקא, ועד שבקושי יכולים הם לשמוע את תפילת עצמם ("קוים וואס זיי אליין הערן וואס זיי זאגן"), אלא עוד זאת, שבאם ישנו יהודי מסויים הרוצה להתפלל בקול (באופן של "שירה") - הם מתחילים מיד 'לעשות' שא שא... כדי להכריחו להתנהג ג"כ כמוהם!

ובכן, עליהם לדעת, שאפילו באם "מנהג" זה יש לו יסוד, אין זה ממנהגי חב"ד! . . . כאמור, שהתפילה צריכה להיות דוקא מתוך שירה ושמחה, בקול רם.

שימחת תורה כל השנה

ומכיון שענין התורה הוא נצחי, והוא מקיף את כל ימות השנה, הרי מובן, שענין זה (השירה והשמחה דשמחת-תורה) צריך להיות בכל יום, ועאכו"כ ביום השבת. בו נעשית העלי' דכל ימי השבוע באופן ד"ויכולו", ועאכו"כ בשבת-שירה, בה נעשית העלי' דכל השבתות שלפני ע"י ה"שיר".

נזכרים ונעשים

יומן מזמן אמירת השיחה בבית חינו

הגם שזהו כבר מנהג, אבל מנהג פרוע

בשעה 1:40 לערך ירד כ"ק אדמו"ר שליט"א להתוועדות. אחרי ברכת בופה"ג ו"מוזנות" ניגנו כרגיל "עס קומט שוין די גאולה", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה כו"כ פעמים - תחילה בב' ידיו הק' לסירוגין בתנועות מהירות, ולפתע החל לעודד בב' ידיו הק' יחד כו"כ פעמים, כשכל הקהל שר בהתלהבות רבה. באמצע הניגון ענה "לחיים" לילדי שארף שיחיו ונתן להם חתיכת "מוזנות".

שיחה א' ארכה כרבע שעה, ובה דיבר אודות השבת שלאחרי יום ההילולא יו"ד שבט שבה נעשית השלימות בכל עניני ההילולא, ושהיא "שבת שירה" ששייכת לגאולה.

אחרי שיחה זו אמר "לחיים" ושתה מהכוס, וכן טעם מה"מוזנות" (וכן אחרי כל השיחות). ניגנו "ופרצת" (בהמשך לכך שהוזכר פסוק זה בסיום השיחה), וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בחוזק לפי קצב הניגון, גם לעבר האורחים.

שיחה ב' ארכה כ-9 דקות, ובה דיבר אודות מתן תורה הקשורה עם "תורה חדשה מאתי תצא". אחרי שיחה זו ניגנו את מארש נפוליון, ומפעם לפעם ניגן כ"ק אדמו"ר שליט"א ביחד עם הקהל וכן עודד כמה פעמים.

שיחה ג' ארכה כ-12 דקות, ובחלקה הראשון דיבר אודות ענין השיר בתפילה, ובהמשך אמר שיש לעורר אודות: "אָ ווילדער מנהג, און הגם דאָס איז שוין אַ מנהג אָבער דאָס איז פאָרט אַ ווילדן!" [=מנהג פרוע, והגם שזהו כבר מנהג אבל זהו בכל זאת פרוע]. והמשיך לומר שישנם כאלו שבשעה שיהודי ניגש להתפלל לפני העמוד - הגה לא זו בלבד שהם עצמם מתפללים בשקט כדי לשמוע את התפילה, אלא עוד זאת שבאם ישנו יהודי מסוים הרוצה להתפלל בקול - הרי הם מחליטים מיד לצעוק עליי בקול רם "שאָ שאָ" כדי להכריחו להתנהג כמותם! והמשיך: "ממילא דאָרפֿן

זיי וויסן אז אפילו אויב דער מנהג האָט אַ יסוד, איז דאָס ניט ממנהג חב"ד!" [=ממילא הם צרכים לדעת שאפילו אם למנהג זה יש יסוד, אין זה מנהג חב"ד] ומוצאים גם אצל אדמו"ר הזקן שהתפלל בקול ומתוך שירה, ועד שא' הניגונים שלו הוא על סמך מה ששמעו ממנו בשעת התפילה.

אחרי שיחה זו ניגנו "שובה ה'", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בחזק רב, כשפונה לשמאלו לעבר קבוצת האורחים, וכן הורה להם כמה פעמים לומר "לחיים". אח"כ עודד לעבר הקהל והפסיק לזמן מה. לקראת הסיום - בקטע "יראה אל עבדיך", החל לפתע לעודד שוב לעבר האורחים, וכן בתנועה הידועה (החזרת ללא מילים) עודד בתנועות מהירות וחזקות, כאשר כל הקהל רוקד על מקומו בשמחה רבה.

שיחה ד' ארכה כ־7 דקות, ובה דיבר אודות י"ג בחודש שזהו יום אה"ד בחודש האחד עשר, וזהו הכנה לחודש הבא - חודש אדר. אחרי שיחה זו ניגנו "יפרח בימיו צדיק", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה כו"כ פעמים ובחזק, גם לעבר האורחים.

שיחה ה' ארכה כ־10 דקות, ובה דיבר אודות ארגון התוועדויות - ובפרט בקשר לר"ה לאילנות וכו' - בכל מקום האפשרי, ואת ההוראה שיש להסביר לכאו"א אודות שבעת המינים שישנם ב"ארץ חפץ" - כל יהודי. בהמשך הזכיר אודות חלוקת המשקה.

אחרי שיחה זו העמיד הריל"ג 24 בקבוקים, והסדר הי' כרגיל כשמוזג מכל בקבוק לגביעו, וכשהתמלא הגביע שפך ממנו קצת לכוס זכוכית ואח"כ עוד קצת, והמשיך למוזג מהבקבוקים לתוך כוס הזכוכית.

אחרי החלוקה שאל כ"ק אדמו"ר שליט"א האם כולם קיבלו, וכשהריל"ג השיב בחיוב - התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לבגן את ניגון ההקפות לאביו הרלוי"צ ז"ל תוך שמעודד את השירה ג' פעמים בהתחלת הניגון. בהמשך הניגון עודד בחזק רב, ובפרט בתנועה הידועה שחזרו עלי' כ־12 פעמים תוך שמעודד בתנועות מהירות וחזקות מאוד. באמצע הניגון נתן פרוסות עוגה לארבעה ילדים.

אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה. ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:35 לערך.

(מתוך דברי משיח תשנ"ב ח"ב, באדיבות "המכון להפצת תורתו של משיח")

להיות

רבנים ומשפיעים מדברים
ומתוועדים על הבכך שבשיחה

אפשר כבר להתחיל לשיר

הרה"ח ירון יחזקאל נאמן - משגיח בישיבה גדולה חח"ל צפת, אה"ק

אנחנו נמצאים בשבוע הימים הבהירים י"ז-א שבט, בהם אנחנו מתחילים את שנת השבעים לנשיאותו של הרבי מלך המשיח. בדבר מלכות השבוע הרבי מדבר רבות על הענין של עשר ואחד עשר. מה בעצם נקודת הענין?

השאלה שעליה הרבי מדבר בשיחה היא בעצם פשוטה ביותר. הפרשה מתחילה 'ויהי בשלח פרעה את העם', ומיד לאחר מכן "ולא נחם אלוקים דרך ארץ פלשתים". והשאלה מזדעקת: מדוע לא ללכת ישירות לארץ ישראל?!

ההסבר הפשוט הוא שהקב"ה חשש שבנ"י יברחו חזרה למצרים כשיתקלו בקשיים בדרך, ולכן הוליך אותם בסיבוב, בדרך קשה, כך שלא ירצו לחזור אותה חזרה.

אך הרבי כמובן רוצה לפרש זאת באופן של 'למעליותא', ולכן מסביר את פנימיות הענין: הדרך ממצרים לארץ ישראל אורכת י"א מסעות - שמורה על עצמותו ומהותו של הקב"ה, 'אנת הוא חד' שלמעלה מכל העשר ספירות - ובנ"י יכלו לצעוד אותה מיד, ובעצם לקבל מיד את הגילוי של עצמותו של הקב"ה. זהו הרמז ב"בשלח פרעה את העם" - כשבני ישראל יצאו ממצרים בדרך לארץ ישראל, הם קיבלו את הגילוי של "פרעה" בקדושה, "אתפריעו ואתגליין מיניה כל נהורין" - גילוי אור בלתי מוגבל (כפי שהסביר הרבי בהרחבה בשיחת השבוע שעבר, ש"פ בא).

בשיחה זו נותן
הרבי כיוון שונה
לחלוטין של
שמחה, מצד
ההתכללות בעליון.
לא כי המצב
קשה, ואנו מנסים
לשמוח על ידי
האור שבקצה
המנהרה - אלא
כי אנחנו כלולים
וקשורים לקב"ה
כבר עכשיו

אך הקב"ה לא הסתפק בזה. הוא לא רצה שגילוי עצמותו יגיע רק מצד הלמעלה, ולכן הוליך אותם במ"ב המסעות, שמורים על עבודת המטה - הקב"ה רצה שעצמותו ומהותו תחדור בגדרי התחתון, ע"י הכנתם ועבודתם של בני ישראל.

והרצון הזה של הקב"ה - התגלות עצמותו כאן למטה ומצד המטה - נקרא בלשון השיחה, הכנסת ה'אחד עשר' ב'עשר'. הכנסת עצמותו של הקב"ה בגדרי העולם.

בדרך כלל, בתורת הרבי, אנחנו רגילים לכך שסיפורי התורה אינם רק היסטוריה. כיצד אנחנו מוצאים את הענין של 'בשלח' בעבודתנו הנוכחית?

בדיוק מסיבה זו מדגיש הרבי, שאותו הסבר על החדרת ה'אחד עשר' בפנימיות שהתרחש ביציאת מצרים היה הכנה - לא רק למתן תורה, אלא גם לגאולה האמיתית והשלימה.

הרבי מסביר בשיחה שכל הענין של ההילוך במדבר הוא עבודת הבריורים בצורה פנימית. אי אפשר להסתפק בכך שיהיה גילוי אור נעלה מלמעלה למטה, אלא צריכה להיות עבודה מלמטה למעלה, שתכשיר את התחתון לקבל את הגילוי בצורה פנימית. שהאור האלוקי הטמון ונמצא בו בעולם, יתגלה ויאיר, כך שהתחתון בגדריו יראה אותו.

וזהו בעצם התוכן של כל אריכות הנדודים שלנו בגלות - כדי שהבירור יהיה מלמטה למעלה, כדי שנשנה את גדרי העולם עצמו, ונכין אותו לקבל את התורה חדשה מאתי תצא'. מה שיתגלה בתורה החדשה הוא עצמותו של הקב"ה, נותן התורה, שעד עכשיו היה בעולם; והגילוי יהיה באופן של ראייה, כלומר, כך שהעולם עצמו יקבל אותו.

חשוב לרבי להדגיש, שלא מדובר רק בסיפור הפרשה, אלא זו הוראה שמקיפה את כל העבודה שלנו בזמן הגלות, כהכנה לגאולה. ולכן הרבי מראה כיצד כל עניני הפרשיות הללו קשורים לגאולה: שירת הים - מסתיימת בפסוק "מקדש אדני כוננו ידיך" ו"ה' ימלוך לעולם ועד", המדברים על הגאולה השלימה; מלחמת עמלק - תושלם רק לעתיד לבוא, כאשר יימחה בשלימות זרעו של

עמלק; ופרשת יתרו - שפרשה שהוסיף יתרו "ואתה תחזה" רומזת לגילוי התורה החדשה באופן של ראייה, שנרגיש כיצד אלוקות היא בפשיטות.

כשאנו מבינים זאת, אנו רואים בפרשה הדרכה כיצד לבצע כראוי את העבודה שלנו - כהכנה לגאולה האמיתית והשלימה, שאז נגיע לשלימות הכנסת ה'אחד עשר' בעולם, כאשר העולם התחתון בגדריו יראה אלוקות.

ובעצם, רואים את אותו עקרון באופן העבודה שאותו מציב הרבי כאופן הנדרש להבאת הגאולה - 'אורות דתוהו בכלים דתיקון': המשכת האורות התקיפים ביותר של תוהו, כך שאורות אלו לא ישארו באופן של 'תוהו' אלא יתקבלו בשלווה ובמנוחה בכלים של 'תיקון'.

מכאן ממשיך הרבי ומסביר את הנקודה של "שיר" לעומת "שירה"; כיצד זה קשור לעבודה באופן האמור?

ההבדל בין 'שירה' לשון נקבה, לבין 'שיר' לשון זכר, הוא - ש'שירה' לשון נקבה מבטא יותר את עליית המקבל, ההשתוקקות של המקבל לעליון. לעומת זאת 'שיר' לשון זכר מבטא את הגילוי של המשפיע והתכללות המקבל איתו.

בעצם, זו אותה נקודה שמדוברת לאורך השיחה: כשאנו מדברים על השתוקקות התחתון לקב"ה, זאת אומרת שבאמת התחתון נמצא למטה, נפרד מהקב"ה. גילוי האור של 'אחד עשר' יהיה 'הנחתת' עצמות על העולם, מבלי שהעולם מקבל זאת בכליו הוא. אך כשמדברים על התכללות המשפיע והמקבל, כלומר, ירידת העצמות למטה ולא עליית התחתון למעלה - הרי כאן העולם אינו יוצא ממציאותו, אלא אדרבה, בו עצמו מתגלה העצמות.

וב'אותיות' של עבודה בפועל: במה למעשה מתבטא הדגש בעבודתנו עכשיו על 'שיר' לשון זכר לעומת 'שירה' לשון נקבה?

השינוי הגדול באופן השירה, נובע מהחידוש של דורנו לגבי הקרבה לגאולה, והוא מהווה המשך ישיר לכל החידוש של הרבי בשנים נ"א-נ"ב - שמלבד הגעגועים והתקווה לגאולה שתגיע בעתיד, צריכים עכשיו להביא את הגאולה אלינו, ולהתחיל 'לחיות' בענייני הגאולה.

עצם זה שיהודי
מתבונן בכך
שהגאולה באה
תיכף ומיד ממש,
ובכך שניתנה לו
היכולת להתחיל
כבר עכשיו
להידבק בקב"ה כמו
בגאולה - זה עצמו
נותן חשק מיוחד
ודביקות בתפילה

בדרך כלל הרי אנחנו מתגעגעים לגאולה, מצפים לגאולה; כלומר: מצד עצמנו, אנחנו חווים את חויית הגלות, והגאולה מצטיירת כדבר רחוק - 'מתי יבוא לידי ואקיימנה', מתי סוף סוף נזכה לאור הגאולה. ומזה עצמו - מהתקוה והבטחון הגדול בגאולה - מגיעה שמחה ושירה, אבל באופן של דבר רחוק, שרוצים להתקרב אליו.

לכאורה, הרבי בשיחה זו נותן כיוון שונה לחלוטין של שמחה, ועבודה משודרגת יותר: השמחה צריכה להיות מצד ההתכללות בעליון. לא מצד שהמצב קשה, חושך כפול ומכופל, ואנו מנסים לשמוח על ידי ההסתכלות על האור שבקצה המנהרה - אלא לקלוט שאנחנו כלולים וקשורים לקב"ה כבר עכשיו, ומייחלים לגילוי הגאולה ושלימותה, דוקא באופן החיובי שבזה.

כיוון זו הוא בסגנון של 'לכתחילה אריבער': יהודי יכול להתבונן איך שהוא כבר עכשיו קשור לקב"ה, ומזה הוא יכול להיות בשמחה - מצד התקשרותו כעת לקב"ה; ומכיון שכל ענינה של הגאולה היא ההתכללות עם העליון, הרי למעשה יהודי נכנס כבר עכשיו למצב של גאולה.

ואין זה דבר חסר בסיס, זו לא תמהונות - שהרי מי שמונח ושרוי בחסידות, באמת מאיר אצלו בנפש אור הגאולה. ואם מתפללים עם החסידות שלומדים, אז ודאי שמתקיים בנו היעוד של 'שיר חדש'.

לסיכום, מה ההוראה המעשית מהשיחה לחיים היומיומיים בעידן הגאולה?

ראשית, מדגיש הרבי את חשיבותה של התפילה בקול רם: 'השמע לאזניך מה שאתה מוציא מפיה! פשוט להתפלל בחיות ובשמחה. ובפרט לפי הידוע ש'הקול מעורר הכוונה' - כאשר אדם מתפלל בקול רם, הרי הקול מעורר אצלו את הכוונה בכל הענינים המבוארים בשיחה.

ומה הכוונה שבה יהודי מתעורר בעקבות השיחה? הנקודה האמורה, של 'שיר חדש' - ההתאחדות שלנו עם הקב"ה, שמתחילה להתגלות כעת. התאחדות זו פועלת שמחה בכל עניני העבודה, כפי שהרבי מורה בשיחה בנוגע לעריכת התוועדויות מתוך שמחה, אך בעיקר בנוגע לעבודת התפילה.

התפילה מקבלת משמעות מיוחדת כאשר היא נעשית לאור ההסבר בשיחה, מתוך תחושה של דביקות והתכללות עם הקב"ה, כשיהודי מרגיש כמו בגאולה. עצם זה שיהודי מתבונן בתפילה בכך שהגאולה באה תיכף ומיד ממש, ובכך שניתנה לו היכולת להתחיל כבר עכשיו להידבק בקב"ה באופן של 'שיר חדש' כמו בגאולה - זה עצמו נותן חשק מיוחד ודביקות בתפילה.

לסיכום

נקודת השיחה בשפה פשוטה וברורה

מסע מכונן

פרשת השבוע, 'בשלח', כמו פרשת 'יתרו' הבאה בעקבותיה ונקראת במנחת השבת, מאוחדים בעניין אחד משותף - הכנה למתן תורה.

בפרשת בשלח נשלמת יציאתם של בני ישראל ממצרים באופן סופי על ידי קריעת ים סוף, שני שלבים מכריעים בהכנה למתן תורה. ובפרשת יתרו, מודה יתרו בגדלותו של ה' אלוקי ישראל, מה שאפשר את נתינת התורה לעם ישראל בפועל במעמד הר סיני מיד לאחר מכן.

אלא שבהתבוננות נוספת נראה כי ההכנות למתן תורה בפרשיות אלו, טומנות בחובן הכנה עמוקה יותר, לשלימות נעלית יותר: השלימות של נתינת התורה לעתיד לבוא - התורה החדשה, תורתו של משיח.

כדי להבין את משמעות ההכנות לגאולה המרומזות בפרשיות אלו, כדאי להקדים ולהתבונן במשמעותם של מסעות בני ישראל לארץ ישראל.

פרשתנו, 'בשלח', פותחת במילים "ויהי בשלח פרעה את העם . . . ויסב אלוקים את העם דרך המדבר ים סוף" - שינוי מסלול המסע של עם ישראל: במקום מסע קצר בן אחד עשר יום לארץ ישראל, לסיבוב מתמשך של ארבעים שנה במדבר, מה שדרש בהמשך את קריעת הים ומלחמה קשה עם עמלק.

הבורא אינו סתם כך מאריך את דרכם של בניו. יש בכך כוונה ותכלית.

במדרש מוסבר, כי משמעותם הפנימית של מסעות עם ישראל טמונה במספר התחנות בדרך ממצרים לארץ ישראל - אחד עשר.

מספר עשר מורה על הגבול ועל הגדר. זהו מספרם של עשרת המאמרות - קודי הבריאה בשפת הבורא, אשר בהם בחר לברוא את העולם. עשר הוא מספר

המתאים להתגלות אלוהית שבערכו של נברא ובאפשרותו של עולם מוגבל להכיל.

מספר אחד עשר מורה על מה שנעלה מן הגדר, ואינו תלוי בגבול - הבורא עצמו.

האדם נולד אל תוך הגבול וזוהי המציאות היחידה שהוא מכיר. זה טבע העולם בו הוא חי. מטרתו של הבורא במסע העם ארבעים שנה במדבר, הוא בכדי שבחינה זו שלמעלה מן הגבול תחדור לחייו של היהודי ותהווה חלק בלתי נפרד ממציאות.

שינוי כל כך מהותי, שמשנה את הגדרות היסוד של האדם והעולם, הוא כזה שהעולם לא מסוגל להכיל; וכדי שאכן יהיה העולם מסוגל לעכל זאת, היה מוכרח התהליך להתרחש לאט ובמשך זמן, ולא במסע קצר בן אחד עשר יום בלבד. זהו סוד בירור הניצוצות אשר עליו עמלים כל כך בני ישראל, ואשר לשם כך היה צורך לחלק את אחד עשר המסעות על פני ארבעים שנה - אז נפעל השינוי באמת, ומתוך חוויתו הפרטית של הנברא.

עבודה זו התחילה אז, כהכנה למתן תורה, אך מתן תורה לא השלים את התהליך.

במתן תורה ניתנו עשרת הדברות - כלומר, התגלתה דרגת העשר אשר קשורה להגדרה וגבול. כלומר: למרות שאז החל חיבור העליונים והתחתונים - הפיכת העולם למקום אשר מסוגל להכיל, ובאמת, את הרוחניות ואת הקדושה - בכל זאת, נותרה מציאות העולם מובדלת מהקב"ה. דרגת ה'אחד עשר' - היותו של הבורא בלתי מוגבל - נותרה נעלמת.

מסיבה זו נדרשת העבודה שלנו במשך הדורות, בכדי להכין את העולם למתן תורתו של משיח - "תורה חדשה מאיתי תצא" - אשר תתרחש בגאולה האמיתית והשלימה, אז יושלם האיחוד בין מציאות האדם והעולם לבחינת ה'אחד עשר'.

בשבת זו אנו מסכמים את השבוע הקודם, בו חל העשירי בשבט - יום ההילולא של הרבי הרי"צ, שממנו ממשיכים ליום האחד עשר בשבט - המשך נשיאותו על ידי הרבי, נשיא דורנו. המשך זה מסמל כיצד מתעלית כל פעולתו ועבודתו של הרבי הרי"צ ממדרגת ה'עשר' המוגבלת אל הבלתי-גבול של ה'אחד עשר', בכוחו של דורנו - הדור האחרון לגלות והראשון לגאולה.

בימים אלו במיוחד, על כל אחד ואחת מאיתנו להוסיף בהתקשרות לנשיא הדור, מתוך התפילה ובעיקר מתוך השמחה מכך שתיכף ומיד יוצאים אנו מן הגלות ועולים לירושלים עיר הקודש בגאולה אמיתית ושלימה.

ארבעים שנה, אחד עשר מסעות, גאולה אחת. היה שווה.

מראי מקומות

מבט מעמיק על השיחה
על פי עיון במקורות נוספים

בדבר מלכות ש"פ בשלח תשנ"ב (ס"ג) מבאר הרבי שמטרת הקב"ה בהולכת בנ"י במדבר במשך ארבעים שנה דרך שלוקחת י"א יום, היתה על מנת להחדיר בהם את הדרגא הכי נעלית של בחי' "אחד עשר" בפנימיות (ולכן לקחה הדרך ארבעים שנה, שזהו משך הזמן בו התלמיד משיג ו"קאי אדעתיה דרבי").

ובביאור דרגת האחד עשר, מביא הרבי את המדרש על הפסוק "אחד עשר יום מחורב" - שבפסוק נרמז המיוחד שבעשרת הדברות, "אנכי הוי'", שהוא אחד שלמעלה מעשרת הדברות, כנגד "אנת הוא חד" - עצמותו ית' שלמעלה מעשר ספירות. ובספירות - "אחד" שלמעלה מ"עשר" היינו דרגת פנימיות הכתר שלמעלה משייכות לעשר ספירות, ו"אחד עשר" היינו שדרגת "אחד" נמשכת בתוך העשר ספירות.

הדברים עולים בקנה אחד עם ביאורו של הרבי בענין (ספר המאמרים מלוקט ח"ה ע' ריח הע' 14), מדוע אכן נחשב אנכי "אחד" שלמעלה מעשרת הדברות - על אף היותו אחד מעשרת הדברות - כי זהו מצד התלבשות דרגת אחד שלמעלה מהעשר גם בעשר עצמם.

עבודה של "עשר" או "אחד עשר"

וליתר ביאור החילוק בין דרגת "עשר" לדרגת "אחד עשר" - כפי שהוא בדרגת האור, וכפי שהוא בעבודת האדם - מבאר הרבי בשיחת שבת הגדול תשמ"ט (ספר השיחות תשמ"ט ח"א ע' 389) החילוק בין "עשור לחודש" (ניסן), שבו אירע הנס של שבת הגדול, ל"עשתי עשר בחודש" - י"א ניסן:

שבת הגדול - מספר עשר - מסמל את שלימות הבריאה והעולמות, כולל עולם האצילות, שמוגדרים ומוגבלים בחלוקה של עשר ספירות דוקא, ולכן שלימותם היא במספר עשר. שזהו גם ענינו של שבת - שלימות שמצד הבריאה עצמה.

י"א ניסן - דרגת אחד עשר, אחד שלמעלה מעשר - ממסל דרגה שלמעלה מהגדרות אלו, ואינה שייכת לכל הגבלה והגדרה - עצמות. ואפילו הכינוי של "אחד" ו"עצם" גם הם הגדרות מגבילות לגביו, כי באמת לא שייך לכנותו בשום תואר, רק מכיוון שהאדם חייב להשתמש בתואר מסויים בשביל לבטא את הענין, משתמשים בשמות אלו. וזו גם הסיבה לכך שמי"א בניסן מתחילה ההכנה העיקרית לפסח, שפסח הוא מלשון דילוג - היינו מעל כל המדידות והגבלות.

ושם מבאר גם את החילוק ביניהם בעבודת האדם:

מספר "עשר" קשור לעבודה שפועלת שינוי בעולם מצד עצמו - שהשלימות בעולם נעשית ע"י התייחסות לטבע העולם והתעסקות איתו לשנותו, ולהמשיך בו את הקדושה.

אך "אחד עשר" קשור לעבודה שלמעלה מגדרי העולם - מצד מציאותו האמיתית של היהודי כפי שהוא מאוחד עם עצמות, ואינו שייך לגדרי העולם.

שיעור דבר מלכות • המשך מעמ' 14

❧ מספר 'ארבעים' (סעיף ג) ❧

בשנת הארבעים ליציאת מצרים אמר משה לבני ישראל כי קעת הם קיבלו "לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע" על מנת לקלוט את מה שקיבלו במתן תורה. מכך למדו חז"ל, שתלמיד יכול לעמוד על סוף דעתו של רבו לאחר ארבעים שנה.

בחסידות מבואר, שמכיון ששכל הרב מרומם משכל התלמיד, לכן עבור הלימוד הוא מצמצם את השכלתו העמוקה בתוך נקודות קצרות ופשוטות להבנה. התלמיד משיג רק 'פירוים' מהשכל ואינו כשיר לקלוט את מלוא משמעות דברי הרב.

ועם זאת, לאחר ארבעים שנה מצליח התלמיד לעמוד על סוף דעתו. הלימוד במשך ארבעים שנה לא רק מוסיף לידיעותיו של התלמיד, אלא גם מזכך את כח השכל שלו. לאחר ארבעים שנה נעשה כח השכל של התלמיד מפותח כמו זה של הרב, ולכן בכוחו לקלוט את העומק שמצד עצמו לא יכול היה לקלוט.

ענין זה משמש משל לגילוי האור האלוקי ע"י קיום התורה והמצוות: כאשר מצמצם הקב"ה את אורו בתוך התורה והמצוות שהתלבשו בדברים גשמיים, על ידם אנו מזדככים ונעשים כלים פנימיים להשיג את העומק הטמון בהם שמצד עצמנו לא היינו יכולים לתפוס.

על פי לקו"ש חל"ד ע' 160 ואילך, והמקורות שנסמנו בהערות 30 ו-401 שם

שיעור דבר מלכות

ביאור בקצרה למושגי יסוד בשיחה

מספר 'אחד עשר' (סעיף ג' ואילך)

מעלתו של מספר "אחד עשר" היא היותו למעלה ממדרגת ה"עשר", המסמלת את שלימות הספירות (וגדרי העולם בכלל) - "אחד עשר" הוא מה שלמעלה מהתלבשות בעשר וגדרי העולם. ולכן, מספר זה מתאים כדי לתאר את עצמותו ית' שלמעלה מכל גדרי העולם.

מאידך, דוקא בגלל היותו של ה"אחד עשר" מופלא מגדרי העולם, לכן אינו מאיר בעולם בהתלבשות ובאופן פנימי, אלא רק באופן מקיף.

וזה הסיבה שדוקא מבחינת האחד עשר נמשכת היניקה לקליפות (כמובא בשיחה, שזו משמעות הפסוק שמבחי' "אחד עשר יום" משתלשל "דרך הר שעיר"): בקדושה ישנם עשר ספירות דוקא, "עשר ולא אחד עשר" - מכיון שהאור האלוקי המאיר בספירות מתלבש בפנימיות בהן ומתאחד איתן. אמנם בקליפה - שכל האפשרות שלה לינוק אור אלוקי גבוה, הוא דוקא משום שמאיר בבחי' מקיף, ואינו מתייחס לעולם ומתלבש בו - נמנים לא רק "עשר כתרין דמסאבותא", אלא גם האור האלוקי המאיר עליהם בבחי' מקיף, שכיון שאינו מאוחד עימם, נמנה בפני עצמו.

נמצא, שבסדר הרגיל, בענייני קדושה נמצאת מעלת ה"עשר" - אור אלוקי המתלבש בפנימיות - בגילוי; ובעניינים של לעומת-זה טמונה מעלת ה"אחד עשר" - אור אלוקי שלמעלה מהתלבשות בעולם - אלא שאינו בגילוי, ורק שמצד מעלת האור שבאין ערוך ש'לא אכפת לו' מהעולם, יכולים גם הקליפות לקבל.

כדי לפעול גילוי של בחי' האחד עשר, שיאיר בהתלבשות ובפנימיות, זקוקים להתעסק עם העניינים של לעומת-זה ולהפוך אותם לקדושה - ואז המעלה שבקדושה (גילוי) מתחברת עם מעלת הניצוצות שבקליפה (דרגא נעלית יותר).

על פי המקורות שנשמנו בשיחה בהערה 48; תוי"א תולדות כ, ס"ב ושי"א

המשך בעמ' 13

צריך עיון

נקודות לעיון והתבוננות בשיחה השבועית

באמצע הסעיף, ש"יש בו ב' המעלות דמלמטלמ"ע ומלמעלה למטה גם יחד".

ב) מהי התנועה של ה"שיר" דלעתיד - העלאה או המשכה? מחד משמע (בשיחה ובמקורות שבהערה 99) שגם "שיר" לשון זכר הוא עליה, אלא שהיא עליה נעלית יותר - דביקות עם אוא"ס [ראה בהערה 108, שהיא ההעלאה מכתר לאוא"ס]; וכן משמע מפשטות הענין של "שיר", שענינו העלאה. ומאידך משמע שהיא המשכה מלמעלה למטה שהיא הפועלת את הדביקות.

ג. בס"ט: בהוראה לפועל, אומר "שנוסף על רגש הכוסף והתשוקה והגעגועים להגאולה (עד עתה), צ"ל עכשיו גם ובעיקר רגש השמחה מזה שהגאולה באה בפועל ממש ברגע זה ממש".

והנה בד"מ ש"פ בלק תנש"א (ס"ט) מבאר שמצד זה שנמצאים ב"ס"ף הגאולה", צ"ל מורגש רק ה"טוב" והפנימיות של הגלות שהיא הגאולה. ויש לעיין מהי הגישה הנדרשת בזמננו, האם יש לשלב גם מרירות (שבה לכאורה יש ביטוי לעניין ה"לא טוב" שבי"ז תמוז), או שיש צורך רק בשמחה על הגאולה.

א. בס"ד: בסוס"ב אומר שיש להקדים ולבאר את ענין הליכת בני"ך דרך המדבר, כדי להבין את הענינים של קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, וכן הודאת יתרו (שהגיעו בהמשך וכתוצאה מזה). ולאחרי שמבאר בס"ג"ד את תוכן ההליכה במדבר - המשכת "אחד עשר" בפנימיות ע"י בירור הניצוצות - מראה כיצד בירור הניצוצות משתקף בשלושת הענינים: ההליכה במדבר, מלחמת עמלק והודאת יתרו. אמנם, אינו חוזר לבאר הקשר לקריעת ים סוף. ויש לעיין מה הקשר בין קריעת ים סוף לענין המשכת אחד עשר וביורור הניצוצות, וכן מדוע אד"ש אינו מתייחס לזה במפורש.

ב. בס"ו: מבאר ההבדל בין "שירה" לשון נקבה (התשוקה והגעגועים לעלות ולהכלל בעליון), ל"שיר" לשון זכר (השפעת אור העליון שע"ז נעשית הדביקות בעליון). ויש לעיין:

א) האם ה"שיר" דלעתיד, לשון זכר, ענינו הוא רק דביקות בעליון (כמ"ש בסיום הסעיף: "שיר שכל ענינו הוא הדביקות וההתכללות עם מהותו ועצמותו ית"), או שיש בו גם געגועים (כמ"ש

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

לרגל התחלת שנת השבעים לנשיאותו

יהי רצון שירווח נחת רוח רבה מבניו התמימים,
אנ"ש וכלל ישראל, ונוכה לקבל פניו הקדושות
ולראות בהתגלותו בגלוי לעין כל

לזכות

הרה"ח הרב ירחמיאל שי' וזוגתו מ' חנה תחיל' וב"ב:
חיל' מושקא, דבורה לאה, שיינא, מנחם מענדל,
חוה רבקה, דוד, שיינדל גיטל, מנוחה סימא,
צבי הירש, יקותיאל דובער שיחיו

בעלינאָו

שלוחי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
להצלחה רבה ומופלגה בעבודת השליחות
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ס. פאולו - ברזיל

נתרם ע"י הרה"ת ר' שמואל וזוגתו מרת שטערנא שרה שיחיו

שפריצער

לזכות

הרה"ח זלמן ניסן פנחס בן חנה ביילא רייזא שי' נוטיק

משפיע בישיבת תות"ל ראשון לציון

שיזכה תיכף ומיד לרפואה שלימה וקרובה למעלה מדרך הטבע
לגמרי, וימשיך בהפצת בשורת הגאולה והגואל מתוך בריאות
נכונה ועשירות מופלגה, בטוב הנראה והנגלה לנח"ר כ"ק אדמו"ר
שליט"א מלך המשיח

